

Joanna Rajkowska

Obóz dla uchodźców w Uhyst : projekt publiczny

Nowa Krytyka 26-27, 253-260

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Obóz
dla uchodźców
w Uhyst

Obóz dla uchodźców w Uhyst

projekt publiczny

Uhyst, Niemcy, 2008

Zweckverband Landschaftspark Bärwalder See

Uhyst jest niewielką wioską w Saksonii. Znajduje się tam XVIII-wieczny budynek, który pierwotnie był szkołą z internatem dla chłopców ze szlacheckich rodzin z całej Europy. Budynek zachował wiele ze swojego pierwotnego charakteru, choć dopiero w 2007 roku wyprowadzili się z niego ostatni mieszkańcy zakwaterowani tam przez władze komunistyczne. Po szkole pozostało archiwum – kaligrafowane gotycką czcionką opisy szczegółowych zasad rządzących instytucją, nawet te dotyczące konieczności posiadania przez wychowanków określonej liczby białych pończoch, rodzaju zalecanej im diety czy wierzeń religijnych. Artystka postanowiła wykorzystać zarówno budynek, jak i archiwalne zapisy i stworzyć w tym miejscu fikcyjny azyl dla uchodźców, których Europa najprawdopodobniej będzie musiała przyjąć za kilkadziesiąt lat. (Przy okazji okazało się, że w latach 90. społeczność Uhyst odmówiła przyjęcia uchodźców). Artystka zaaranżowała przestrzeń budynku tak, że każdy z dwudziestu wybranych przez nią krajów dostał swój pokój, opatrzony nazwą kraju wydrukowaną, tą samą co szkolne archiwa, gotycką czcionką. Użyła przy tym cynicznej strategii, polegającej na doborze standardu pomieszczeń według zamożności ojczystych krajów hipotetycznych uchodźców. W pobliżu napisów z nazwą danego kraju Rajkowska dodatkowo umieściła – również pisane gotykiem – kopie kart z zasadami, jakie obowiązywały niegdyś tu-tejszych młodych szlachciców. W ten sposób czcionka stała się europejską matrycą, formatującym stemplem „twierdzy Europa”.

-
1. Dannenberghaus, fot. Joanna Rajkowska, 2008
i Dannenberghaus, zdjęcie archiwalne
  2. Joanna Rajkowska, *Liban I*, fotografia, 20 cm x 20 cm, 2008
  3. Joanna Rajkowska, *Czeczenia*, fotografia, 30 cm x 30 cm, 2008
  4. Joanna Rajkowska, *Palestyna I*, fotografia, 100 cm x 100 cm, 2008
  5. Joanna Rajkowska, *Tybet*, fotografia, 50 cm x 50 cm, 2008